

Hebt u het juiste recept/formulier voor u? Er zijn taperingstrips voor anti-Depressiva (9), anti-Psychotica (5), Sedativa (5), Analgetica (3) & Methadon.

LEES DEZE TOELICHTING VOORDAT U HET RECEPT=BESTELFORMULIER INVULT !

1. Plotseling stoppen/starten of te snelle dosisverlaging/verhoging van citalopram kan leiden tot het optreden van onttrekkingsverschijnselen/ongewenste bijwerkingen. Om die te voorkomen moet de dagelijkse dosis in kleine stapjes over langere tijd heel geleidelijk worden verlaagd/verhoogd. Dat kan met behulp van taperingstrips.
2. Met één of meer taperingstrips kan de dosering van citalopram geleidelijk worden teruggebracht/verhoogd naar een gewenste lagere/hogere dosis of helemaal naar nul worden afgebouwd. Bij gebruik van meerdere strips sluit de einddosering van een strip altijd aan op de startdosering van de daaropvolgende strip.
3. De voorschrijvende arts kiest samen met de patiënt voor een bepaald taperingtraject. Wat voor een bepaalde patiënt het optimale afbouw/opbouwschema is kan niet worden voorspeld. De ene patiënt krijgt veel sneller last van onttrekkingsverschijnselen/bijwerkingen dan de andere. De ene patiënt verdraagt ze ook beter dan de andere. Het risico op het optreden van onttrekkingsverschijnselen/bijwerkingen en de ernst daarvan kan worden verkleind door voor een langzamer afbouw/opbouwtraject te kiezen.
4. Als er bij het middel dat u gebruikt sprake is van meerdere inname momenten per dag (bijv. in de ochtend en in de avond), dan gaat het afbouwen meestal het makkelijkste als u per inname moment afbouwt waarbij als laatste de avond inname wordt afgebouwd.
5. Voor citalopram zijn de volgende taperingstrips beschikbaar:

Startdosering	Einddosering	duur van de strip	Naam van de strip	Gemiddelde dosisverlaging
30 mg/dag	10 mg/dag	28 dagen	CTLP 30-10/28dagen	0,71 mg/dag
20 mg/dag	10 mg/dag	28 dagen	CTLP 20-10/28dagen	0,36 mg/dag
20 mg/dag	nul	28 dagen	CTLP 20-0/28dagen	0,71 mg/dag
10 mg/dag	5 mg/dag	28 dagen	CTLP 10-5/28dagen	0,18 mg/dag
10 mg/dag	nul	28 dagen	CTLP 10-0/28dagen	0,36 mg/dag
5 mg/dag	2 mg/dag	28 dagen	CTLP 5-2/28dagen	0,11 mg/dag
5 mg/dag	nul	28 dagen	CTLP 5-0/28dagen	0,18 mg/dag
2 mg/dag	nul	28 dagen	CTLP 2-0/28dagen	0,07 mg/dag
stabilisatie	. . . mg/dag	28 dagen	CTLP stabilisering	geen verlaging

6. Citalopram taperingstrips zijn alleen op recept verkrijgbaar. Het ondertekende recept/bestelformulier fungeert als recept. Bij het uitschrijven van een recept dient de voorschrijvend arts er voor te zorgen dat herhaalrecepten voor citalopram bij de lokale apotheek worden gestaakt !
7. Dat de medicatie voldoet aan de criteria om voor vergoeding vanuit het basispakket in aanmerking te komen (Groot en van Os¹) betwisten een aantal zorgverzekeraars, die daarom de taperingstrips niet willen vergoeden. Discussie hierover loopt nog². Indien mogelijk worden de kosten van de medicatie rechtstreeks gedeclareerd bij de zorgverzekeraar. Met de brief op pagina 4 kan de patiënt zelf bij de Zorgverzekeraar schriftelijk bevestiging van de vergoeding vragen. U ontvangt de factuur, die u na betaling zelf bij uw zorgverzekeraar kunt declareren.
8. De medicatie wordt binnen een week na ontvangst van het recept naar het huisadres van de patiënt verstuurd. Bij taperingtrajecten met meer dan één strip wordt allereerst de eerste strip voor 28 dagen verstuurd. Aan het eind van de derde week wordt de volgende strip toegezonden. Er wordt nooit meer dan één strip tegelijk verstuurd. De patiënt wordt verzocht om contact op te nemen met de apotheker als de medicatie na een week nog niet ontvangen is.
9. Een taperingstrip is een strip met 28 genummerde zakjes. In ieder zakje zitten een aantal tabletten. Het aantal kan per dag verschillen en is zo gekozen dat de totale hoeveelheid medicijn die per dag wordt ingenomen langzaam daalt.
10. De patiënt begint op zondag met het innemen van de tabletten uit het eerste zakje van de strip met nummer 028 en eindigt 4 weken later op zaterdag met de tabletten uit het laatste zakje met nummer 001. **Er wordt dus naar beneden afgeteld.** De patiënt kan aan het nummer op het zakje steeds zien hoeveel dagen de strip nog duurt.
11. **STABILISATIE:** Met een stabiliseringstrip kan de patiënt kortere of langere tijd op een vaste dosering blijven. Dat kan gewenst zijn als de afbouw voor de patiënt te snel gaat of als de patiënt niet volledig wil afbouwen en een lagere (en optimalere) dosis wil blijven gebruiken. In een stabiliseringstrip is in principe iedere gewenste dosering mogelijk afgerond op 0,5 mg citalopram.
12. Voor afbouw vanaf doseringen die niet in de tabel staan kunnen strips **OP MAAT** worden aangevraagd. Voor iedere strip dient de gewenste begin- en einddosering te worden opgegeven, waarbij er voor moet worden gezorgd dat verschillende strips op elkaar aansluiten.
13. **BELANGRIJK: Taperingstrips vervangen de gebruikelijke zorg van de arts niet ! Goede begeleiding van de patiënt tijdens - en ook nog enige tijd na het afbouwen - is en blijft belangrijk om eventuele terugval tijdig te herkennen.**

Toelichting: Door met taperingstrips af te bouwen zal er minder snel of geen sprake zijn van onttrekkingsverschijnselen, als die zich toch voordoen zullen ze minder ernstig zijn. Dit maakt het voor de arts makkelijker om terugval tijdig te herkennen. Het verschil in timing helpt hier ook bij: onttrekkingsverschijnselen treden meestal al heel snel op tijdens het afbouwen, terugval treedt meestal pas (veel) later op, vaak pas nadat de citalopram al volledig is afgebouwd.

Voor vragen / informatie kunt u contact opnemen met Paul Harder, apotheker
pharder@regenboogapotheek.nl of 06-25072020.

1. Hoofdstuk 2, 3 en 4 uit 'Ontwikkeling en rationaliteit van taperingstrips. Rapport met informatie voor de bijeenkomst over taperingstrips die op 29 maart 2017 is gehouden op initiatief van Zorginstituut Nederland'. Samensteller: P.C. Groot.
2. Jacobse, E. (2017). Onduidelijke regelgeving antidepressiva geeft zorgverzekeraars vrij spel. Follow The Money, 23 juni. <http://bit.ly/2r1wuSh>

TOELICHTING voor het invullen van het recept/bestelformulier voor taperingstrips

1. INDICATIE: Kruis **ALLE** indicatie(s) aan die van toepassing zijn (**belangrijk i.v.m. vergoeding**):

- i. **preventief** het risico verkleinen van de kans op het optreden van onttrekkings- en/of ontwenningssverschijnselen en/of rebound door te snel afbouwen
- ii. **angst afbouw** patiënt heeft angst heeft voor de afbouw, bijvoorbeeld a.g.v. een comorbide angststoornis
- iii. **eerder mislukt** eerdere pogingen van patiënt om te stoppen of de dosis te verlagen mislukten
- iv. **onderscheid** om onttrekkingsverschijnselen of rebound goed te kunnen onderscheiden van mogelijke terugval
- v. **slow metaboliser** de laagste dosering geeft al een hoge plasmaconcentratie wat een risico is bij stoppen
- vi. **hoge dosis** de dosering was gedurende een periode van 6 maanden of langer gelijk aan of hoger dan 150% van de DDD
- vii. **start** bij aanvang van de behandeling waren problemen met effect van de medicatie

Kruis de duur aan van het citalopramgebruik

2. Vul de gegevens van de patiënt in

3. Vul de gegevens van de voorschrijvende arts in

4. Vul de tabel op de juiste manier in.

Hieronder ziet u als voorbeeld voor het medicijn '**voorbeeld**' 3 verschillende manieren waarop dat kan:

a. **Volledige afbouwen** met behulp van **4** taperingstrips: **4** vakjes aankruisen (tijdsduur 4 x 28 dagen = 112 dagen)

startdosering VOORBEELD	duur afbouwtraject	STRIP 1 28 dagen	STRIP 2 28 dagen	STRIP 3 28 dagen	STRIP 4 28 dagen
30 mg/dag	112 dagen	☒ VRBL 30-10	☒ VRBL 10-5	☒ VRBL 5-2	☒ VRBL 2-0
	84 dagen	☐ VRBL 30-10	☐ VRBL 10-5	☐ VRBL 5-0	
	56 dagen	☐ VRBL 30-10	☐ VRBL 10-0		

b. **DOSISREDUCTIE** met behulp van **2** taperingstrips: **2** vakjes aankruisen (tijdsduur 2 x 28 dagen = 56 dagen)

startdosering VOORBEELD	duur afbouwtraject	STRIP 1 28 dagen	STRIP 2 28 dagen	STRIP 3 28 dagen	STRIP 4 28 dagen
30 mg/dag	112 dagen	☐ VRBL 30-10	☐ VRBL 10-5	☐ VRBL 5-2	☐ VRBL 2-0
	84 dagen	☒ VRBL 30-10	☒ VRBL 10-5	☐ VRBL 5-0	
	56 dagen	☐ VRBL 30-10	☐ VRBL 10-0		

c. **STABILISATIE** op een vaste dosis: vakje aankruisen, dd en aantal herhalingen invullen (in het voorbeeld: 17 mg/dag, 2x herhalen => tijdsduur 3 x 28 dagen = 84 dagen)

STABILISATIE	28 dagen	☒ VRBL stab	17 mg/dag	2 herhalingen
---------------------	----------	---	------------------	----------------------

d. Een taperingstrip **OP MAAT** voor dosisreductie van 60 mg naar 30 mg in 28 dagen. In dit voorbeeld kan aansluitend gebruik worden gemaakt van de beschikbare taperingstrips uit de tabel .

OP MAAT	2 x 28 dagen	☒ VRBL van 60 mg naar 30 mg	☒ VRBL van 30 mg naar 10 mg
----------------	---------------------	---	---

5. Onderteken het recept

6. Fax het recept naar de Regenboogapotheek: **0031 – (0)85-27 36 129**

7. Indien de zorgverzekeraar een machtiging wenst vindt u een modelmachtiging op pagina 5.

LET OP: Fax ALLEEN het bestelformulier. Toelichting s.v.p. niet meefaxen.

**Na invullen deze pagina faxen naar Regenboog Apotheek 0031-(0)85-2736129
of scan en mail naar pharder@regenboogapotheek.nl**

R/ RECEPT=BESTELFORMULIER voor CITALOPRAM taperingstrips (MN) ZI-nummer: 16328906

1a. Indicatie: preventief angst afbouw eerder mislukt onderscheid slow metaboliser hoge dosis start

1b. Duur van citalopram gebruik: <1 jaar 1-2 jaar 2-5 jaar 5-10 jaar >10 jaar

2. Voorletters en naam patiënt: .....

Geboortedatum: ..... - ..... - .....   Geslacht: M / V   BSN-nummer: .....

Straat en huisnummer: .....

Postcode en woonplaats: .....

E-mailadres: .....   Telefoon: .....

Patiënt geeft toestemming de tapering medicatie te ontvangen van de Regenboog apotheek. ja (vakje aankruisen)

Patiënt geeft toestemming voor informatie overdracht met lokale apotheek: ja (vakje aankruisen)

Lokale apotheek: .....

3. Naam voorschrijvend arts: .....

Zorgverleners- of BIG-nummer: .....

Straat en huisnummer: .....

Postcode en woonplaats: .....

E-mailadres: .....

Telefoon: .....

4. Vul de tabel op de juiste manier in (zie de toelichting)   Let op: taperingstrips worden per 28 dagen uitgeleverd.

Startdosis CITALOPRAM	duur traject	STRIP 1 28 dagen	STRIP 2 28 dagen	STRIP 3 28 dagen	STRIP 4 28 dagen
30 mg/dag	112 dagen	☐ CTLP 30-10	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-2	☐ CTLP 2-0
	84 dagen	☐ CTLP 30-10	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-0	
	56 dagen	☐ CTLP 30-10	☐ CTLP 10-0		
20 mg/dag	112 dagen	☐ CTLP 20-10	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-2	☐ CTLP 2-0
	84 dagen	☐ CTLP 20-10	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-0	
	56 dagen	☐ CTLP 20-10	☐ CTLP 10-0		
	28 dagen	☐ CTLP 20-0			
10 mg/dag	84 dagen	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-2	☐ CTLP 2-0	
	56 dagen	☐ CTLP 10-5	☐ CTLP 5-0		
	28 dagen	☐ CTLP 10-0			
5 mg/dag	56 dagen	☐ CTLP 5-2	☐ CTLP 2-0		
	28 dagen	☐ CTLP 5-0			
2 mg/dag	28 dagen	☐ CTLP 2-0			
op maat	. x 28 dagen	☐ CTLP . - . .	☐ CTLP . - . .	☐ CTLP . - . .	☐ CTLP . - . .
opbouw	1 x . . dagen	☐ CTLP . - . .			
stabilisatie	28 dagen	☐ CTLP stabiel	. . . mg/dag	. . . herhalingen	dosering afronden op 0.5 mg

5. Bovenstaand afbouwtraject is conform het behandelprotocol en na overleg tussen arts en patiënt overeengekomen.

Datum:

Stempel arts
(bij voorkeur):

Handtekening arts:

Voor vragen / informatie kunt u contact opnemen met Paul Harder, apotheker

E-mail: pharder@regenboogapotheek.nl of 06-25072020

Verzend adres: Regenboog Apotheek, Antwoord nr 16.500, 4840 WJ BAVEL, Nederland

Zorgverzekeraar . . . . .
Afdeling: Vergoedingen
Postbus . . . . .
(Postcode Plaats) . . . . .
email . . . . .

Onderwerp: Vergoeding afbouw medicatie citalopram

Geachte heer/mevrouw,

Mijn arts heeft in verband met het afbouwen van mijn citalopram voorgeschreven dat dit dient te gebeuren met afbouw medicatie. Mijn arts heeft hierbij aangegeven dat dit medisch noodzakelijk is. Ik heb begrepen dat er over de vergoeding van deze afbouw medicatie door verzekeraars verschillend gedacht wordt.

Omdat ik op [datum] . . . . . moet beginnen met de afbouw, moet ruimschoots voor dat moment duidelijk zijn of de afbouw medicatie bij u voor vergoeding in aanmerking komen. Want als dat niet het geval is, moet ik opnieuw in overleg treden met mijn arts. Graag verneem ik binnen 5 dagen schriftelijk van u of de afbouwmedicatie voor citalopram met ZI nummer 16328906 voor vergoeding in aanmerking komt. Omdat er geen geregistreerde medicatie van citalopram bestaat in de noodzakelijke lagere doseringen geldt voor deze laatste dat volgens mijn arts en mijn apotheker gebruik moet worden gemaakt van rationele apotheekbereidingen. De rationaliteit van de apotheekbereidingen is vastgesteld in hoofdstuk 3 van het rapport "*Ontwikkeling en rationaliteit van taperingsstrips*"¹.

De afbouw medicatie voldoet aan de criteria van een rationele apotheek bereiding:

1. De citalopram is wetenschappelijk bewezen effectief tegen ontrekkingsverschijnselen.
2. De medicatie is op maat voor de patiënt gemaakt.
3. Het is de goedkoopste farmacotherapeutisch afbouw behandeling voor patiënt en/of zorgverzekering, er is namelijk geen alternatief.

Ik wijs u tenslotte op het antwoord op [Kamervragen](#) over taperingstrips² waaruit blijkt dat die vanuit het basispakket kunnen worden vergoed. De staatsecretaris is hier heel duidelijk over: **'Zowel de inhoud als de verpakkingsvorm kunnen nu al vergoed worden: apotheekbereidingen maken deel uit van farmaceutische zorg en worden vergoed indien er sprake is van rationele farmacotherapie (Besluit zorgverzekering, artikel 2.8).**

Ik ga er daarom vanuit dat de taperingstrips voor vergoeding in aanmerking komen.

Mocht u hier anders over denken, dan ontvang ik vóór aanvang van de behandeling uw argumentatie schriftelijk, zodat ik dit met mijn arts kan bespreken. Ik wijs u daarbij op artikel 20 lid 2 Regeling Informatieverstrekking ziektekostenverzekeraars aan consumenten (TH-NR-007)³: **"De afwijzing is in de afwijzingsbrief zodanig duidelijk onderbouwd, dat de verzekerde op grond van de informatie in de afwijzingsbrief zelf kan nagaan of de afwijzing terecht is."** Voorts ontvang ik dan ook van u een concreet alternatief van medicatie die wel volledig voor vergoeding in aanmerking komt en die voldoet aan het door de arts voorgestelde afbouwschema voor citalopram.

Ik verneem uw reactie schriftelijk en binnen 5 dagen.

Met vriendelijke groet,

Naam : . . . . .

Geboortedatum : . . . . .

Polisnummer : . . . . .

Email :

Datum : . . . . .

Handtekening :

1. Ontwikkeling en rationaliteit van taperingstrips. Rapport met informatie voor de bijeenkomst over taperingstrips die op 29 maart 2017 is gehouden op initiatief van Zorginstituut Nederland. Samensteller: P.C. Groot.
2. Kamervragen 50PLUS aan de Minister van VWS over antidepressiva en taperingstrips. Ingezonden 13 april 2017; Antwoorden 31 mei: <http://bit.ly/2qDom4V>.
3. Nederlandse Zorgautoriteit. Regeling TH/NR-007: Regeling informatieverstrekking ziektekostenverzekeraars aan consumenten. <http://bit.ly/2tW0CtT>

Zorgverzekeraar . . . . .
Afdeling: Afdeling Machtigingen
Postbus . . . . .
(Postcode Plaats) . . . . .
email . . . . .

Geachte arts,

Hierbij verzoek ik u een bevestiging voor vergoeding van de medicatie (machtiging) af te geven voor:

Naam : . . . . .
Geboorte datum : . . - . . - . . . . .
Polisnummer Nr : . . . . .

Voor de vergoeding van citalopram afbouw medicatie.

We zijn een behandeling overeen gekomen met een langzame afbouw van de medicatie m.b.v. Rationele apotheek bereidingen van lage sterktes.

Deze vertraagde afbouw is medisch noodzakelijk vanwege de onderstaande aangevinkte reden(en).

- Na het stoppen van dit geneesmiddel is er een zeer grote kans op terugval en onttrekkingverschijnselen die ongewenst zijn.
- De patiënt heeft angst om de medicatie af te bouwen.
- De patiënt heeft eerder mislukte poging(en) gedaan m.b.v. geregistreerde medicatie om het gebruik af te bouwen.
- Bij het afbouwen van deze medicatie is het belangrijk het verschil tussen onttrekkingverschijnselen en het terugkeren van de aandoening vast te stellen.
- De patiënt heeft de medicatie lange periode gebruikt waarbij is vastgesteld dat er een grote kans is op ernstige onttrekkingverschijnselen bij een afbouw met uitsluitend geregistreerde doseringen.
- De patiënt is een slow metaboliser waardoor reeds bij de laagste geregistreerde dosering een hoge plasmaspiegel ontstaat waardoor de geleidelijke afbouw noodzakelijk is.
- De patiënt heeft tijdens de behandeling een hoge dagdosering gebruikt waardoor er grote kans is op ernstige onttrekkingverschijnselen bij een afbouw met uitsluitend de geregistreerde doseringen.
- De patiënt heeft problemen gehad bij de aanvang van de farmacotherapeutische behandeling.
- De patiënt heeft de medicatie langer dan 2 jaar gebruikt.
- De patiënt is/wordt zwanger.

Met de patiënt is overeengekomen de medicatie geleidelijk af te bouwen in een periode van tenminste:

- 1 maand
- 2 maanden
- 3 maanden
- meer dan 3 maanden

Omdat er geen geregistreerde medicatie van dit geneesmiddel bestaat in de noodzakelijke lage doseringen wordt er gebruik gemaakt van apotheek bereidingen conform de richtlijn bereiding van de KNMP, NHG en de NvvP.

De rationele apotheek bereide medicatie valt onder het basis pakket conform de polisvoorwaarden.

Mocht u geen machtiging afgeven dan dient schriftelijk onderbouwd met literatuur te worden aangegeven hoe de afbouw van de medicatie dan dient te geschieden met medicatie die volledig wordt vergoed.

Ik verneem uw reactie schriftelijk binnen 5 werkdagen.

met vriendelijke groet,

datum: . . - . . - . . . . .

handtekening

dr . . . . . , behandelaar.